

Det, der bliver.

Herrens Ord bliver evindeligt.
(1. Pet. 1, 24.)

Vide og gøre.

Thi det, som man kan vide om Gud, er aabenbart iblandt dem; Gud har jo aabenbart dem det. Thi hans usynlige Væsen, baade hans evige Kraft og Guddommelighed, skues fra Verdens Skabelse af, idet de forstaaes af hans Gerninger, saa de have ingen Undskyldning. Rom. 1, 19—20.

Paulus skriver til Menigheden i Rom, og idet han skriver de anførte Ord, har han Livet blandt Hedninger for Øje.

Han paastaar, at Hedninger kan vide en hel Del om Gud, det, som ligger aabenbart for dem gennem Verdens Skabelse og Guds Verdensstyrelse.

Lad os her til Belysning anføre, hvad samme Apostel siger til Hedningerne i Lystra, Lilleasien:

„Vi ere ogsaa Mennesker, lige Kaar undergivne med eder, og vi forkynde eder Evangeliet om at vende om fra disse tomme Ting til den levende Gud, som har gjort Himmelen og Jorden og Havet og alt, hvad der er i dem; han, som i de forbigangne Tider lod alle Hedninger vandre deres egne Veje, hvorvel han ikke lod sig selv uden Vidnesbyrd, idet han gjorde godt og gav eder Regn og frugtbare Tider af Himmelen og mættede eders Hjerter med Føde og Glæde.” (Ap. G. 14, 15—17).

Særlig dette sidste, „Regn og frugtbare Tider af Himmelen,” er noget, som selv Hedningen maa se som et Vidnesbyrd om „Guds evige Kraft og Guddommelighed.”

Det nytter ikke her at komme med Indvendinger. For det første ved Mennesket, enten det er Hedning eller et vantro Menneske i et kristent Land, at det ikke selv kan skaffe Regn og frugtbare Tider af Himmelen; men Hedningen ved ogsaa, at hans Afguder ikke kan det, og oplyste vantro Mennesker ved ligesaa, at Videnskaben ikke endnu har erhvervet sig Evnen til at gøre dette.

Altsaa — ingen kan undskylde sig, at han intet ved om Gud, hans Godhed og Veigerninger imod os. Det mangler ikke paa, at Gud jo har aabenbart sig og lagt sine Gerninger for Dagen selv uden for sit Ord, gennem Naturen.

Hvorledes forholder det sig saa med Hensyn til at gøre i Forhold dertil?

Paulus skriver videre: „Thi skønt de kendte Gud, saa ærede eller takkede de ham dog ikke som Gud, men bleve taabelige i deres Tanker, og deres uforstandige Hjerter blev formørket.”

Han opregner saa videre en hel Række Synder og Laster, efter at han har sagt: „Derfor gav Gud dem hen i deres Hjerters Begæringer til Urenhed, til at vanære deres Legemer indbyrdes de, som ombyttede Guds Sandhed med Løgnen og dyrkede og tjente Skabningen over Skaberen, som er højlovet i Evighed. (Enhver kan selv læse videre Slutningen af 1. Kap. af Romerbrevet).

Hvorfor denne underlige Uoverensstemmelse imellem at vide og at gøre?

Aah, det er Hjertet og Villien, det er galt med. Saaledes var og er det iblandt Hedningerne, og saaledes er det i de kristne Lande med alle, som ikke gør, hvad de ved af Guds Villie. Saaledes med dem, der ved, hvorfra det gode kommer, men alligevel ikke takker Gud. Og saa giver Gud dem hen efter deres Hjerters Begæringer til Urenhed.

Historiens Vidnesbyrd.

Af H. P. Hansen.

II.

Vender vi os fra Judæa til den korte, men straalende græske Historie, hvor glimrende, hvor

brat, hvor frygtelig, maa vi da ikke sige.

Vel staar vi i en stor aandelig Taknemlighedsgæld til Oldtidens Grækenland, den ideale Skønhed, den udsøgte Ynde og store Skarpsindighed, den intellektuelle Overherredømme, Fuldkommenheden i Kunsten, Styrken i Litteraturen, skabte en Glans af uvilnelig Glans om Grækenlands Pande.

Havde Folket blot lært at øve Retfærdighed, havde det blot tilgænet sig Lydigheds Naadegaave, saaledes som det havde vundet Indsigt i at læse Loven, der er skrevet paa Hjertets Kødtafler.

Men det traf et andet Valg. Og nu kan Verden læse saa talende et Blad i Historiens Bog om dets bratte Fald og Udslættelse som noget andet Sted.

Og Moralen, der danner Finaalen paa den korte Stund, Grækenland spillede sit Parti paa den store Verdensskueplads, er denne, at Intelligens uden Hellighed, Skønhed uden Renhed, Veltalenhed uden Samvittighed, Kunst uden Religion, Indsigt uden Kærlighed er kun Blomster, hvis Rødder og Liv bunder i en Grav fuld af Fordærvelse.

Alle de Gaver, Folket sad inde med formaaede ikke at frelse det fra dets Yndlingssynder, gnavende Spedalskhed. Med hvilken frygtelig Strenghed blev ikke Athens Løbebane afbrudt! Det var kun halvfemsindstyve Aar efter, at en Haandfuld af dets Helte styrtede sig mod Persiens tallose Horder og knuste dem, at deres egen Stads Mure blev jævnedes med Jorden under deres haanende Fjenders Frydeskrig. Og da Odellæggelsens Time slog, da der hin søvnløse Septemberrnat, fuld af Rædsel og Dødsangst, hen over de lange Mure fra Perseus til Akropolis lod bitre og fortvivlede Jammerklager, der fortalte, at Athens Flaade var tiltetgjort ved Egospotani, er det en af deres egne Sønner, som fortæller os, at det var den skamfulde Bevidsthed om deres eget tidligere Tyranni, det var Erindringen om Melos, Torone og Scione, som gjorde den bitre Time end mere bitter, som lod dem mindes, at den hævnende Retfærdighed kun var i Færd med for deres egne Læber at blande den giftige Kalk, som de i deres Selviskheds og Stoltheds Overmod havde tvunget de svage, de overvundne og de ulykkelige til at tømme.

Det bærer Vidne om en dyb Forstaaelse af Historiens Vidnesbyrd, men den virkelige Mening af den græske Historie er at søge paa endnu dybere Grund, den er mere almindelig og mere vidttrækkende.

I Dage da Mennesker i den gudløse Rennances Aand skamløst prædikere en fordærvt Hellenisme, der bteragter Synden med æstetisk Toleration — i Tider da det sædelige Ideal er fordærvt og lavt, og det sættes som Maal at udstyre Livet med det størst mulige Tal af sanselige Glæder — i Tider, da der er Ørenlyd for Teorien om en Blødgørelse, som vilde faa selv en Pikur til at rødme, er det paa sin Plads at mindes det Skændselens Brændemærke, som Apostelen for alle Tider har indbrændt paa Hedenskabets Pande, at skønt Hedningerne kendte Gud, saa ærede eller takkede de ham dog ikke som Gud, men blev forfængelige i deres Tanker, og deres uforstandige Hjerter blev formørket. „Derfor har Gud givet dem hen i skændige Lyster og i et Sind, som intet dur, fordi enddog de kendte Guds Retfærdige Dom, at de som gør saadanne Ting er skyldige at dø, dog ikke alene gør det, men bifalder ogsaa dem, som gør det.

Lad os fra henfarne Tider endnu fremdrage et Eksempel paa, at der ikke er Forskel paa hellig og verdslig Historie, eller at den verdslige Historie ogsaa er hellig, som vi da ogsaa finder det i den hellige Skrift. Fra Grækenlands lamme Hænder greb det unge Rom med stærke Hænder Herskerstaven. Og vi ved, at saa

længe Rom var simpelt i Sæder og i Besiddelse af Selvagtelse, saa længe Familielivet var rent og blev holdt i Ære, saa længe det var Camillus, Fabius og den ældre Scipios Rom, saa længe dets Diktatorer som fra det ærlige Arbejde bag Ploven og dets Konsuler fra den haarde Selvfornægtelse paa Arbejdets Mark, saa længe det stod som et Eksempel for Verden paa Lov, Orden og Disciplin, mandigere og bedre end Grækenland nogen Sinde havde kendt, saa længe havde det Fremgang, og ingen kunde modstaa det.

Men da Bærnen af hver fremmed Fordærvelses Strøm god sin Gift i Fiberen, da den gamle Jerndisciplin veg Pladsen for en kvindeagtig Nydelssesygge og gylden Besmittelse, da deres Ungdom var nedværdiget, kraftløst og falsk, da al Værdi paa Mandens Ære og Kvindens Renhed var tabt, da deres Handel var forvandlet til afskyeligt Bedrageri og deres Religion til Skamløshed, og da endelig deres Litteratur blev et sydende Skum af Raahed og Afskyelighed, som forringer Opfattelsen af Mennesket, da forstaaer vi at deres vidtstrakte Rige maatte falde som et Lighus for deres Fjenders Angreb.

Og hvorfor faldt denne engang saa mægtige Magt for de svage Hænder, der holdt et foragtet og hadet Kors?

Ene og alene fordi Gud er Kongers Konge og Herrers Herre, fordi i det lange Løb intet andet har Bestand end Retfærdigheds Offer, fordi det er Selvfornægtelse, ikke Nydelssesygge, Ydmyghed, ikke Hovmod, Kærlighed, ikke Magt, Retfærdighed, ikke Vold, der overvinder Verden.

Og vender vi os til Kirken, hvad var saa Grunden til, at den faldt fra den straalende Højde, hvortil den ved streng Retfærdighed og Tro paa et evigt Liv var naaet i Hildebrands og Inocens Dage?

Hvad andet end Forbrydelse efter Forbrydelse, ver det, der støjtede Pavedømmet i æreløse Vanmagt: en Bonifacius' grænseløse Ærgerrighed, en Johans blodige Griskhed, en Urbans skamløse Voldshandlinger, en Sixtus' ublu Nepotisme, en Alexanders vederstyggelige Forbrydelser, o.s.v. o. s.v.

Det var indtil Folkene længe nok havde følt Væmmelse over Skuespil som disse, at en simpel Munk fra Erfurt i den guddommelige Retfærdigheds Navn og den moralske Harmes umodstaaelige Magt styrtede Vatikanets Overmagt for stedse.

Vi kunde blade videre i Historiens Aarbøger. Vi kunde standse ved Spanien, engang Rikernes Dronning, nu den mest ringeagtede og vanmægtige af Europas Magter.

Men vi behøver blot at kaste et sidste Blik paa de Begivenheder, der har rystet Verden de sidste faa Aar, for at faa en ny Bekræftelse paa Historiens ustemmige Vidnesbyrd.

Men herom i en afsluttende Artikel.

Støvlehælen.

Hvor er han storartet den gamle Doktor Gram — netop — ja, jeg kan ikke finde et bedre Ord end storartet. Det sagde jeg altid om ham, da jeg var Dreng. „Onkel er storartet,” det var det almindelige Udtryk for, hvor helt han havde erobret mit Barnhjerter.

Jeg kaldte ham nemlig altid Onkel — og det gør jeg endnu. Vi er ellers slet ikke i Familie, men han var Fars bedste Ven — og saa blev han selvfølgelig „Onkel” for mig.

Han er nu ogsaa storartet — en ualmindelig samvittighedsfuld og dygtig Læge og et elsket og verdslig Menneske. Og hans Hustru er ikke mindre elskelig. En ganske jævn Skikkelse, jævn i Tankegang og jævn i hele sit Væsen — men adelig i Sind og Tanker. Og hvor de passer sammen de to, som to Toner der er stemt

sammen — ikke lige høje eller lige dybe, men lige skønne i deres Samspil. Saa uselviske i deres Kærlighed. Han lever for hende og hun for ham. Derfor den Harmoni.

Og det er nu ikke Kærligheden alene, der har skabt dette Forhold. Der er en Magt bagved Kærligheden, som har gjort Underet.

Det er Guds Værk. Det faar man Øje for, saa snart man begynder at søge efter Grunden til dette underlige tjenende, lydige Guds Værk skede først i ham og med ham, derefter gennem ham med hende.

Det har jeg opdaget for længe siden, skønt de egentlig kun taler lidt derom. Jeg har opdaget, at der engang i Doktor Grams Ungdom er sket en Begivenhed, der ganske forvandlede ham og gjorde ham til det, han er — et Guds Barn, der tjener sin Frelser i fuld Lydighed i alting.

Netop i fuld Lydighed! Den Side af hans Gudsforhold er saa absolut fremtrædende, at den bliver kendbar, saa snart man faar med ham at gøre. Man mærker det i de smaa Ting ligesaa meget som i de store. Han er saa om paa dette Punkt, saa bange for at være ulydig mod Gud, saa bange for ikke at ville — straks og villig — hvad Gud vil.

Og hans Patienter mærker det — hans aandelige Patienter især. Thi han er næsten ligesaa meget Sjælesørger som Læge. Naar Mennesker kommer til ham — forkvælede Gudsborn — Mennesker med en syg Sjæl, uden den rette Fred og Glæde, saa giver han sig ikke straks til at trøste dem med en hel Masse Skriftsteder, men stiller først Diagnosen, som han siger — søger efter den inderste Grund til Elendigheden.

„Og den inderste Grund er næsten altid Ulydigheden,” siger han. Der er i Regelen et eller andet Punkt, hvor Gud ikke har Magten — og deraf kommer Sygdommen.”

Forleden kom saaledes en fredløs og ulykkelig Kvinde til ham. Han satte sig stille hos hende, som han plejer overfor sine Patienter, og da hun havde udgydt sit Hjerte for ham, sagde han pludselig:

„Naa, hvor er det saa, De har været ulydig mod Gud?”

„Ulydig!” Hun havde ventet et trøstende Ord og spilede Øjnene op.

„Ja, husker De ikke, da De mistede Deres Fred — første Gang? Var der ikke noget, De vilde — eller gjorde, som De ikke maatte — eller noget, som De ikke vilde — men som —?”

Han kom ikke videre.

„Jo, Doktor!” udbrød hun og begyndte at græde — og en halv Times Tid efter gik hun lykkelig bort.

Hvad det var for en Begivenhed, der bevirkede den store Forvandling i Doktor Grams Liv, har jeg aldrig kunnet faa at vide.

Jeg har spurgt hans Hustru, men hun smiler altid og siger: „Det er min Mands Hemmelighed, spørg ham selv.”

Men spørger jeg ham saa, giver han altid et undvigende Svar.

Jeg har haft en Anelse om, at den havde noget at gøre med en Ungdomskærlighed, men jeg har ikke kunnet faa det at vide.

Ikke før forleden Dag.

Jeg var en Tur ude paa Jernbanestationen, hvor jeg skulde træffe en Ven. Men han kom ikke. Jeg var lidt træt og besluttede at rejse ud til Onkels og spise til Aften. Jeg kunde just komme af Sted med Toget.

Men da jeg kom derud, var Onkel og Tante i Selskab. Det var ærgerligt.

Naa, men Onkel har en dejlig Have, en fortrinlig Bogsamling og en udmærket Cigar, saa jeg kunde nok faa Tiden til at gaa.

Dog — de blev længere ude end ventet, og jeg begyndte til sidst at kede mig.

Et Øjeblik stod jeg og be-

tragede hans Instrumentsamling, hvad jeg ellers sjælden gør, da jeg hader alle disse Mordredskaber, som altid faar det til at løbe koldt ned ad Ryggen paa mig ved Tanken om alt det, de bruges til.

Med eet fik jeg Øje paa en mærkelig, lille, sort Genstand, der laa inderst inde paa en af Hylderne. Hvad kunde det være? Var det mon ogsaa et Instrument, og hvad kunde det bruges til?

Jeg tog det ud — og hvem skildrer min Forundring, da jeg opdagede, at det ikke var andet end en gammel Støvlehæl.

En gammel Støvlehæl i min Onkels Instrumentskab. Hvem kunde dog have lagt den der? At Onkel selv kunde have gjort det, syntes mig utænkeligt.

Jeg spurgte Pigen, men af hende fik jeg kun den Besked, at hun vidste ikke, hvad den var til, men „den skulde ligge der.” Efter en hjertelig Latter, lagde jeg atter det mærkelige „Instrument” paa Plads igen og satte mig til at læse. Dog — Støvlehælen dukkede atter og atter frem for mine Tanker.

Med eet slog det mig — mon den skulde have noget at gøre med den hemmelighedsfulde Begivenhed? I hvert Fald skulde Onkel give mig en Forklaring.

Først over Kl. 11 kom de hjem. Da Tante var gaaet i Seng, og Onkel og jeg havde sat os ind i hans Værelse for at faa os en lille Passiar, sagde jeg: „Sig mig, Onkel, hvad er det for et mærkeligt Instrument, du har derinde i Skabet?”

„Et mærkeligt Instrument?”

„Ja, jeg stod før og betragtede det — mig forekommer det at være en ganske almindelig Støvlehæl. Hvorfor har den faaet den Ære at blive anbragt der?”

Onkel blev pludselig alvorlig, og efter et Øjebliks Taushed svarede han:

„Det skal jeg sige dig. Den er mig et dyrebart Klenodie; thi den stammer fra en Operation — den vigtigste Operation, der nogen Sinde er blevet foretaget i mit Liv.”

„Af dig?”

„Nej, af Gud.”

„Hør, Onkel, det kommer du virkelig til at fortælle mig,” udbrød jeg i højeste Grad nysgerrig.

„Ja, det kommer jeg vel til,” svarede han, „siden du har faaet fat i Traaden, der leder hen til den Begivenhed, du flere Gange har spurgt efter.”

Han rettede sig op i Lænestolen, lagde Cigaren fra sig og begyndte saa:

„Ja, det er egentlig i og for sig ingen stor Begivenhed og slet ikke noget, som hører til Livets store Hemmeligheder. Men for mig blev det noget stort, ja, det største, jeg har oplevet, efter at jeg kom til at kende Gud. Og jeg har bestandig haft det saaledes, at det skulde blive ved at være en Hemmelighed mellem Gud og mig — og een til. Men nu forekommer det mig, at jeg maa fortælle dig det hele, og Gud ske Lov, det er altsammen kun til hans Ære.

Ser du — før jeg traf hende, der blev min Hustru, kendte jeg en ung Pige, som jeg elskede — ja, det troede jeg da. Og at jeg heller ikke var hende lige-gyldig, var saa øjensynlig. Dog havde vi aldrig talt ud med hinanden. Men det var kun et Tidsspørgsmaal, naar dette vilde være sket.

Imidlertid blev jeg omvendt. En herlig Tid, hvor Gud fyldte mit Liv med et helt nyt og sa ligt Indhold — som du jo ogsaa selv har oplevet. Selvfølgelig søgte jeg at drage ogsaa hende til Gud, og jeg var vis paa, at det snart skulde lykkes. Men her oplevede jeg en forfærdelig Skuffelse.

Jeg mødte ikke bare Modstand, men det var, som mit Liv i Gud afslørede hendes sande Natur. Jeg saa, at hun i sit inderste Væsen var stolt og hof-færdig og selvsk tillige.

Et Øjeblik stod jeg og be-

Jeg led meget under det Forhold. Og hvad værre var — mit Guudsliv begyndte at tage Skade. Jeg hørte saa klart Guds Stemme, at jeg ikke maatte begære hende til Hustru — men jeg syntes ikke, jeg kunde give Afkald paa hende. Til sidst begyndte jeg at gaa paa Akkord med Gud for hendes Skyld — og det gik videre og videre. Og alt imens lod det klarere og klarere i min Sjæl: Slip hende, ellers mister du det evige Liv.

Men jeg kunde ikke, og vilde ikke. Ja, det var endog som om Kærligheden til hende voksede samtidig med, at mit Guudsliv blev svagere og svagere.

Hvorledes det vilde være gaaet, det ved jeg ikke. Ofte gaar der en Gysen gennem mig, naar jeg tænker derpaa. Men saa skete det — den omtalte Begivenhed, og den frelste mig.

En Dag var jeg paa Vej til hende. Aldrig havde det lydt saa stærkt i min Sjæl: Slip hende! — og aldrig havde jeg været fuld af større Modstand end den Dag. Det var min faste Beslutning, at jeg ikke vilde — nej, jeg vilde ikke slippe hende. Og dog var jeg fuld af en underlig Angst — en Slags Helvedsfrygt for, hvad der skulde ske — og inderst, allerinderst i mig var der en lille svag Stemme som raabte op til Gud: „Herre, frels mig!”

Paa Vejen skulde jeg over Banen — det var en aaben Ban. Henne bag en „Kurve” kom Toget susende, og jeg vilde skynde mig over Skinnerne. Men pludselig styrtede jeg forover — den ene Hæl var gledet ned mellem to Skinner og sad fast. Jeg drog og drog og prøvede at vride og dreje Foden, men det var umuligt at faa Hælen op.

Det var en frygtelig Minut. I Løbet af næste Minut vilde Toget være der og kunde ikke blive standset paa den korte Afstand.

I min Vaande skreg jeg til Gud — underlig nok ikke om Hjælp; i det forfærdelige Øjeblik var der noget andet, som pludselig traadte frem for mig, og blev det alt beherskende i mig — og det gav sig Udtryk i det fortvilede Skrig: „Herre, jeg vil nok!”

I samme Nu blev jeg grebet bagfra ved et Ryg og — ja, hvad der videre skete, sanser jeg ikke. Da Toget var buldret forbi, fandt jeg mig liggende paa Ryggen ved Siden af Skinnerne, uskadt, men uden Hæl paa den ene Støvle.

Ved Siden af mig stod en ung Pige — hendes Billede staar der (han pegede paa Skrivebordet). Hende brugte Gud til at frelse mit Liv — mit timelige Liv — og gøre mig til den lykkeligste Ægtemand. Mit evige Liv var frelst, for Toget suste forbi.

Og Hælen — ja, den fandt jeg nede mellem Skinnerne.”

Doktoren tav et Øjeblik. Saa fortsatte han: „Vi Læger opbevarer undertiden vigtige Ting som opereres bort. Synes du ikke, jeg har Grund til at opbevare dette Minde om det store Øjeblik, da Gud ikke blot skar den bort, men opererede mit Stivisind bort, saa jeg lærte det største hos et Guds barn — Lydighed mod ham, der kun har Fredstanker med os i alle sine Førelser.”

Jeg maatte give ham Ret.

Nemo i „Kr. Dagbl.”

Rettelse.

I mit Stykke „Fra Libanons Aarsmøde” i Dsk. af 10. Sept. forekommer følgende Fejl: Der staar, at et Offer optoges, som beløb sig til \$113. Det skulde være \$713.

Ærbødigst

Marius Jørgensen.

Tallet var saa utydeligt, at det kunde læses for 1 eller 7. Vær forsigtig med Tal og Egenavn, at de skrives saa tydeligt, at de ikke er til at tage fejl af. — Red.